

Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Γραμματεία Ιθαγένειας
Γενική Διεύθυνση Ιθαγένειας
Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας
Σταδίου 31, 10559, Αθήνα
Πληροφορίες: Φ. Κούρου
Τηλέφωνο: 2131361636

Αθήνα, 4/02/2022
Αριθμ.Πρωτ: Φ 130181/6929

ΠΡΟΣ:
Όπως Πίνακας Αποδεκτών

Εγκύκλιος Αριθ: 81

Θέμα: Τροποποίηση διατάξεων για την πολιτογράφηση αλλογενών αλλοδαπών βάσει του ν.4873/2021 (Α' 248/16-12-2021)

Σχετ: Η αριθ. 715/18-10-2021 εγκύκλιος της υπηρεσίας μας

Στη συνέχεια της ως άνω σχετικής εγκυκλίου της υπηρεσίας μας σας γνωρίζουμε ότι με διατάξεις του ν.4873/2021, (ΦΕΚ Α' 248), επήλθαν βασικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της πολιτογράφησης αλλογενών αλλοδαπών του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας με στόχο την περαιτέρω απλούστευση και επιτάχυνση της σχετικής διαδικασίας και τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας και της διαφάνειας στην απόδοση της ελληνικής ιθαγένειας. Ειδικότερα:

- Με το **άρθρο 36** του νέου νόμου καταργήθηκε η γ' ουσιαστική προϋπόθεση του άρθρου 5^Α που αφορούσε την ικανότητα ενεργού και ουσιαστικής συμμετοχής στη πολιτική ζωή της χώρας δεδομένου ότι η επαρκής γνώση του τρόπου λειτουργίας των θεσμών του πολιτεύματος της χώρας συνιστά πλέον μέρος της β' ουσιαστικής προϋπόθεσης και επομένως η διακρίβωση της συνδρομής της πιστοποιείται μέσω της απόκτησης του Πιστοποιητικού Επάρκειας Γνώσεων για την Πολιτογράφηση (Π.Ε.Γ.Π.)
- Με το **άρθρο 37** προβλέπεται κατά την αρχική κατάθεση της αίτησης πολιτογράφησης των αλλογενών αλλοδαπών, να υποβάλλονται ως απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα δικαιολογητικά που μνημονεύονται στην απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών κατ'εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 5^Α του ΚΕΙ, με βάση τα οποία αποδεικνύονται τα οικονομικά και κοινωνικά τεκμήρια. Αυτό συνεπάγεται ότι τα δικαιολογητικά που εξειδικεύονται στην ως άνω σχετική εγκύκλιο της υπηρεσίας μας προς απόδειξη της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος πρέπει να συνοδεύουν μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά του άρθρου 6 την αίτηση πολιτογράφησης .
- Επίσης με το άρθρο 37 προστέθηκε στο άρθρο 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας η παράγραφος 3 που αφορά τις αιτήσεις πολιτογράφησης που υποβλήθηκαν πριν από την έναρξη εφαρμογής του ν.4735/2020 (Α'197) δηλαδή τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέχρι και 31.3.2021 και για τις οποίες δεν είχαν γνωμοδοτήσει οι Επιτροπές Πολιτογράφησης μεταθέτοντας την κατά περίπτωση χρονική περίοδο για την οποία διακριβώνεται η ύπαρξη κριτηρίων οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 61fd284a033378325af66e6e στις 04/02/22 15:33

αιτούντος από εκείνη πριν την υποβολή της αίτησης σε εκείνη πριν από τη λήψη του Π.Ε.Γ.Π..

- Με το **άρθρο 38** τροποποιήθηκε το άρθρο 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας που ρυθμίζει τη διαδικασία της πολιτογράφησης και συγκεκριμένα αντικαταστάθηκαν οι παράγραφοι 6, 8 και 9. Με τις νέες αυτές ρυθμίσεις, η αξιολόγηση των αιτούντων ως προς την οικονομική και κοινωνική ένταξή τους από τις τριμελείς ομάδες της παραγράφου 7 του ίδιου άρθρου διενεργείται αποκλειστικά και μόνο σε περίπτωση αμφιβολιών ως προς τη συνδρομή ή μη της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης. Εν προκειμένω δηλαδή, ο εισηγητής του φακέλου με βάση όλα τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που συμπεριλαμβάνονται στον φάκελο, αφενός εισηγείται αιτιολογημένα, για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης πολιτογράφησης, αφετέρου προωθεί για υπογραφή το σχέδιο της σχετικής απόφασης αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης πολιτογράφησης στον Προϊστάμενο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας. Σημειώνεται ότι το ζήτημα του τελικού υπογράφοντος την απόφαση ρυθμίζεται με σχετική κανονιστική πράξη της Γενικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας κατά εξουσιοδότηση της παρ.3 του άρθρου 13 του ν.4735/2020.¹
- Με την παράγραφο 8 που αφορά στην πολιτογράφηση των ομογενών αλλοδαπών προβλέπεται ότι οι ομογενείς αλλοδαποί οι οποίοι διαμένουν μόνιμα στη χώρα με οποιονδήποτε τίτλο νόμιμης διαμονής και διαθέτουν αποδεικτικά στοιχεία της ελληνικής τους καταγωγής **εξαιρουμένων** αυτών που υπάγονται στο νομικό πλαίσιο ειδικών διατάξεων (άρθρο 23 ν.38382010 καθώς και άρθρου 15 παρ.2 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας) **απαλλάσσονται από τη διακρίβωση της συνδρομής των ουσιαστικών προϋποθέσεων του άρθρου 5^Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας όπως ισχύει** (απαλλαγή από την υποχρέωση προσκόμισης Π.Ε.Γ.Π. και την διακρίβωση της οικονομικής και κοινωνικής τους ένταξης)
- Με την παράγραφο 9 διευκρινίζεται ότι το ρυθμιστικό πεδίο των διατάξεων του νέου νόμου εφαρμόζεται σε όλες τις αιτήσεις που έχουν κατατεθεί στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας μέχρι την έναρξη ισχύος του, ήτοι την 16. 12. 2021.
- Τέλος, με το **άρθρο 39** εισάγεται ρύθμιση για τις αιτήσεις πολιτογράφησης που έχουν υποβληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 2910/2001 (Α' 91) και δεν έχει ολοκληρωθεί η εξέτασή τους λόγω μη ανταπόκρισης των αιτούντων στην υποχρέωση προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών και οι οποίες απορρίπτονται αυτοδίκαια εκ του νόμου χωρίς να απαιτείται έκδοση ατομικής διοικητικής πράξης

---

¹ Το σχέδιο απόφασης περί αποδοχής της αίτησης πολιτογράφησης υπογράφεται από την Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης (άρθρο 109 ν.4622/2019) ενώ βάσει και της με αριθμό. 63108/30-8-2021 (Β' 4091) απόφασης της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας το σχέδιο της απόφασης απόρριψης της αίτησης πολιτογράφησης υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας.

Αντικείμενο της παρούσας εγκυκλίου πέρα από την παροχή αναλυτικών οδηγιών για την εφαρμογή των νέων διατάξεων του ν.4873/2021 αποτελεί και η παροχή διευκρινίσεων σε συνέχεια της προηγούμενης ως άνω σχετικής εγκυκλίου μας αναφορικά με την απόδειξη του επαρκούς εισοδήματος των αιτούντων στο πλαίσιο της διακρίβωσης της οικονομικής τους ένταξης .

1. Δικαιολογητικά Πολιτογράφησης.

Με το άρθρο 37 του ν.4873/2021 προστέθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, που αφορά στα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης, η περίπτωση η' η οποία αναφέρεται στα ειδικότερα στοιχεία οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος όπως έχουν καθοριστεί με την αριθμ. 29845/16-4-2021 (Β'1652) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και τροποποιήθηκε με τις αριθμ. 58050/4-8-2021 (Β'3967) και 96289/27-12-2021 (Β'6402) όμοιες . Ειδικότερα, πρέπει να υποβάλει μαζί με την αίτηση πολιτογράφησης και πρόσθετα δικαιολογητικά, όπως:

- Βεβαίωση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας (e-ΕΦΚΑ)
- Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα για το χρονικό διάστημα εργασίας του
- Ιδιωτική σύμβαση εργασίας
- Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (έντυπο Ε3)
- Δήλωση στοιχείων ακινήτου (έντυπο Ε9)
- Βεβαιώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων που τελούν υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδας για την κατοχή ενεργού τραπεζικού λογαριασμού.

Αντιστοίχως, προς απόδειξη των προαναφερόμενων κοινωνικών τεκμηρίων υποβάλλονται από τον αιτούντα αλλοδαπό τα αντίστοιχα δικαιολογητικά έγγραφα, όπως:

- Ληξιαρχική πράξη γάμου με Έλληνα πολίτη
- Ληξιαρχική/ληξιαρχικές πράξεις γέννησης τέκνου/τέκνων που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα.
- Βεβαίωση φοίτησης ιδίου ή τέκνου του, σε ελληνικό σχολείο ή σε ελληνικές δομές προσχολικής αγωγής στην χώρα.
- Λογαριασμοί οργανισμών κοινής ωφέλειας καθώς και σταθερής τηλεφωνίας επ' ονόματί του.
- Αντίγραφο υποβληθείσας δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακινήτου (ΑΑΔΕ).
- Βεβαιώσεις πιστοποίησης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης από αρμόδιους φορείς.

- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε κοινωφελείς δραστηριότητες και εθελοντικές δράσεις.
- Αποδεικτικά συνεχούς διαμονής

2. Χρονική περίοδος διακρίβωσης κριτηρίων οικονομικής και κοινωνικής ένταξης στις εκκρεμείς αιτήσεις

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 37 του ν.4873/2021 προστέθηκε στο άρθρο 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας η παράγραφος 3 σύμφωνα με την οποία η κατά περίπτωση χρονική περίοδος για την οποία διακρίβώνεται η ύπαρξη κριτηρίων οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος για τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέχρι και τις 31-3-2021, είναι εκείνη πριν από τη λήψη του Πιστοποιητικού Επάρκειας Γνώσεων για την Πολιτογράφηση (Π.Ε.Γ.Π.). Αυτό σημαίνει ότι στις αιτήσεις που υποβλήθηκαν πριν την έναρξη του ν.4735/2020, δηλαδή μέχρι και την 31^η-3-2021, οι τυπικές εκ του νόμου προϋποθέσεις πολιτογράφησης θα πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος κατά την κατά περίπτωση απαιτούμενη χρονική περίοδο πριν την υποβολή της αίτησης, ενώ η πλήρωση της ουσιαστικής προϋπόθεσης της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του με βάση τα οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια που έχουν θεσμοθετηθεί, θα πρέπει να διερευνάται την απαιτούμενη κατά περίπτωση χρονική περίοδο πριν από τη λήψη του Π.Ε.Γ.Π..

Σημειώνεται ότι για τις περιπτώσεις εκκρεμών αιτήσεων όπου οι αιτούντες απαλλάσσονται εκ του νόμου από την υποχρέωση προσκόμισης του Π.Ε.Γ.Π. λόγω φοίτησης η κατά περίπτωση χρονική περίοδος απόδειξης της οικονομικής και κοινωνικής τους ένταξης εξακολουθεί να είναι εκείνη πριν την υποβολή της αίτησης και τα εισοδηματικά κριτήρια εξετάζονται για τα απαιτούμενα έτη αναλόγως του τίτλου διαμονής που κατέχουν. Σε περίπτωση απόρριψης τους λόγω μη απόδειξης των οικονομικών τεκμηρίων, είναι δυνατή η υποβολή νέας αίτησης μετά την εκπλήρωση τους και εφόσον έχει παρέλθει ένας έτος από την απόρριψη του προηγούμενου αιτήματος.

Συνεπώς, με βάση την ως άνω 29845/16-4-2021 (Β'1652) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών όπως τροποποιήθηκε με τις αριθμ. 58050/4-8-2021 (Β'3967) και 96289/27-12-2021 (Β'6402) όμοιες η χρονική περίοδος διακρίβωσης των κριτηρίων οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος στις περιπτώσεις που ο αιτών έχει υποχρέωση προσκόμισης του Π.Ε.Γ.Π. διαμορφώνεται ως εξής:

- Για όποιον απαιτείται επταετής νόμιμη διαμονή θα πρέπει να αποδεικνύεται η οικονομική και κοινωνική του ένταξη για πέντε (5) τουλάχιστον έτη πριν την λήψη του Π.Ε.Γ.Π. .
- Για όποιον απαιτείται δωδεκαετία νόμιμης διαμονής απαιτείται η πλήρωση των οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων για επτά (7) τουλάχιστον έτη πριν από τη λήψη του Π.Ε.Γ.Π.

- Για όποιον απαιτείται τριετία νόμιμης διαμονής θα πρέπει να αποδείξει την οικονομική και κοινωνική του ένταξη για τα τρία (3) συναπτά έτη πριν τη λήψη του Π.Ε.Γ.Π..
- Οι αλλοδαποί που έχουν υποβάλει αίτηση με την προϊσχύουσα διάταξη του άρθρου 25 του ν.3838/24-03-2010 (Α'49) πρέπει να αποδεικνύουν την οικονομική και κοινωνική τους ένταξη για πέντε (5) συναπτά έτη πριν τη λήψη του Π.Ε.Γ.Π. .

3. Διαδικασία πολιτογράφησης

Με το άρθρο 38 του ν.4873/2021 αντικαταστάθηκε η παράγραφος 6 του άρθρου 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας που αφορά στην διαδικασία της πολιτογράφησης. Συγκεκριμένα, μετά τον έλεγχο της πληρότητας του φακέλου και τη συνδρομή ή μη των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5 του ΚΕΙ , ο εισηγητής ελέγχει και την πλήρωση της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος βάσει των οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων και συντάσσει το σχετικό ενημερωτικό σημείωμα περί συνδρομής των τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων πολιτογράφησης.

Ο εισηγητής με το ενημερωτικό σημείωμα εισηγείται αιτιολογημένα για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης πολιτογράφησης με βάση όλα τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που συμπεριλαμβάνονται στον φάκελο και στην συνέχεια προωθεί για υπογραφή το σχέδιο της απόφασης αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης πολιτογράφησης.

Βάσει των ανωτέρω συνεπάγεται ότι η αξιολόγηση της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος δεν πραγματοποιείται πλέον μέσω συνέντευξής του από τις τριμελείς ομάδες της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν.4735/2020. Η δυνατότητα αυτή παραμένει ενεργή, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 4873/2021 **μόνο** σε περιπτώσεις αμφιβολιών ως προς τη συνδρομή ή μη της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης του αιτούντος.

4. Αξιολόγηση του αιτούντος

- Ο αιτών αξιολογείται θετικά όταν:
  - α) εκπληροί τα εισοδηματικά και φορολογικά κριτήρια, διαθέτει δηλαδή το επαρκές εισόδημα,
  - β) εκπληρώνει τις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις,
  - γ) έχει διαμορφώσει σταθερούς δεσμούς με τη χώρα έχοντάς την καταστήσει μόνιμο κέντρο των βιοτικών του δραστηριοτήτων διαμένοντας συνεχώς σε αυτή .
- Ο αιτών αξιολογείται αρνητικά όταν δεν εκπληρώνει οποιαδήποτε από τις κατωτέρω προϋποθέσεις :
  - α) δεν διαθέτει το επαρκές εισόδημα όπως έχει προσδιοριστεί,
  - β) δεν εκπληρώνει τις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις,
  - γ) δεν έχει ενσωματωθεί στην κοινωνική ζωή της χώρας.
- Ο αιτών παραπέμπεται σε συνέντευξη

Όταν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την οικονομική ένταξη λόγω αντιφατικών ή διφορούμενων στοιχείων που συνθέτουν το προφίλ του όπως σε περιπτώσεις όπου υπάρχει δυσκολία εξακρίβωσης του επαρκούς εισοδήματος εξαιτίας ανεπαρκών πληροφοριών ως προς την προσωπική αστική του κατάσταση (ύπαρξη ή μη εξαρτώμενων μελών και εισοδηματική τους κατάσταση)

Όταν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την κοινωνική ένταξη λόγω δυσκολίας εξακρίβωσης αυτής και ιδίως αν ο αιτών έχει καταστήσει τη χώρα συνεχές κέντρο των βιοτικών του δραστηριοτήτων (ενδείξεις για μεγάλα διαστήματα απουσίας από τη χώρα, διαμόρφωση οικογενειακών δεσμών στην αλλοδαπή)

Η υπηρεσία της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας που έχει την αρμοδιότητα εξέτασης της αίτησης πολιτογράφησης, μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των τυπικών προϋποθέσεων πολιτογράφησης και της συγκέντρωσης όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών με βάση τα οποία δεν προκύπτει αν ο αιτών έχει επαρκώς ή μη ενταχθεί στην οικονομική ή κοινωνική ζωή καλεί σε συνέντευξη τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό στέλνοντάς του πρόσκληση με απόδειξη, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παρ.6 του άρθρου 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας ακολουθώντας την διαδικασία που περιγράφεται στην με αριθμ. 738/7-1-2022 (Β' 121) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ιθαγένειας περί του καθορισμού του τρόπου διεξαγωγής της προφορικής συνέντευξης.

5. Επισημάνσεις αναφορικά με την διακρίβωση του επαρκούς εισοδήματος ως τεκμήριο οικονομικής ένταξης

Σε συνέχεια και της ως άνω σχετικής εγκυκλίου της υπηρεσίας μας, παρέχονται ειδικότερες διευκρινίσεις σχετικά με τον προσδιορισμό και την απόδειξη του επαρκούς εισοδήματος.

• Εξαρτώμενα μέλη

Ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου, θεωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.):

α) ο (η) σύζυγος, εφόσον δεν έχει ίδια φορολογητέα εισοδήματα οποιασδήποτε πηγής,

β) άγαμα τέκνα, εφόσον είναι ανήλικα έως 18 ετών ή υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους και εφόσον το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και παράλληλα συνοικούν με τον φορολογούμενο.

γ) ενήλικα τέκνα ηλικίας 18-25 εφόσον φοιτούν σε σχολές ή σχολεία ή ινστιτούτα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και μόνο εφόσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το ποσό **των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ** και παράλληλα συνοικούν με τον φορολογούμενο.

δ) τα πρόσωπα με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον 67% που είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία και είναι είτε τέκνα του φορολογούμενου, ανεξαρτήτως ηλικίας είτε αδελφοί και αδελφές των δύο συζύγων, εφόσον το ετήσιο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το ποσό των **έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ**.

ε) οι ανιόντες και των δύο συζύγων εφόσον το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το ποσό των **τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ** και παράλληλα συνοικούν με τον φορολογούμενο

Επομένως ο/η σύζυγος του αιτούντος που εμφανίζει φορολογητέο εισόδημα ανεξαρτήτως ποσού δεν αποτελεί εξαρτώμενο μέλος του αιτούντος και άρα το απαιτούμενο επαρκές εισόδημα δεν λαμβάνει προσαύξηση 10 τοις εκατό ενώ παράλληλα το εισόδημα του/της συζύγου λαμβάνεται υπόψη για την συμπλήρωση του επαρκούς εισοδήματος του αιτούντος.

Για παράδειγμα, στην περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος είναι έγγαμος με δύο ανήλικα τέκνα και του οποίου η σύζυγος εμφανίζει δικό της εισόδημα στο εκκαθαριστικό σημείωμα, το επαρκές εισόδημα που απαιτείται προσ αυξάνεται κατά 20 τοις εκατό δεδομένου ότι τα εξαρτώμενα μέλη είναι δύο. Προς συμπλήρωση δε του επαρκούς κατά περίπτωση εισοδήματος θα προσμετρηθεί και το εισόδημα της συζύγου του. Αντιθέτως στην περίπτωση που η σύζυγος δεν εμφανίζει δικά της εισοδήματα τα εξαρτώμενα μέλη του αιτούντος είναι τρία και επομένως το επαρκές εισόδημα προσ αυξάνεται κατά 30 τοις εκατό.

Ομοίως θα προσμετρηθεί στο επαρκές εισόδημα του αιτούντα και το τυχόν εισόδημα των εξαρτώμενων λοιπών μελών. Για το λόγο αυτό πρέπει να διερευνάται η ιδιότητα του εξαρτώμενου μέλους για κάθε φορολογικό έτος δεδομένου ότι με βάση τα προαναφερόμενα η μεταβολή δεδομένων όπως η ηλικία ή το εισόδημα επηρεάζει την ιδιότητα αυτή. Στο πλαίσιο αυτό η προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων αναφορικά με την ύπαρξη ή μη εισοδήματος από εξαρτώμενα μέλη του αλλοδαπού επαφίεται στον ίδιο τον ενδιαφερόμενο, λαμβανομένου υπόψη ότι το εισόδημα αυτό όταν είναι χαμηλότερο από τα προαναφερόμενα χρηματικά όρια συνυπολογίζεται στο οικογενειακό του εισόδημα ενώ όταν τα υπερβαίνει παύει το μέλος της οικογένειας να είναι εξαρτώμενο.

Στο τέλος της εγκυκλίου στο Παράρτημα παρατίθενται εκ νέου οι πίνακες με τα ποσά του ελάχιστου επαρκούς εισοδήματος ανά έτος ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων μελών που έχει κάθε φορολογούμενος.

- **Άτομα με πιστοποιημένη αναπηρία**

Στο ετήσιο δηλωθέν εισόδημα του αλλοδαπού που έχει πιστοποιηθεί με αναπηρία άνω του 67% προβλέπεται κατά παρέκκλιση να προσμετράται για τον υπολογισμό του επαρκούς εισοδήματος τα πάσης φύσεως επιδόματα που τυχόν λαμβάνει από το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Για αυτή την κατηγορία προσώπων λαμβανομένου υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών που αντιμετωπίζουν που δυσχεραίνουν την ένταξη τους στην αγορά εργασίας, το απαιτούμενο επαρκές εισόδημα για όλα τα φορολογικά έτη προσδιορίζεται στο ποσό των **5.500 ευρώ**.

- **Πηγές Εισοδήματος**

Για την εξακρίβωση του επαρκούς εισοδήματος του αιτούντος αρχικά λαμβάνεται υπόψη το συνολικό δηλωθέν εισόδημα που αναγράφεται στο ετήσιο εκκαθαριστικό σημείωμα και στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- Μισθωτή εργασία, σύνταξη
- Εισοδήματα από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα
- Εισοδήματα από κεφάλαιο (τόκοι καταθέσεων, μερίσματα από εταιρείες εισηγμένες στο Ελληνικό Χρηματιστήριο)
- Δικαιώματα
- Εισόδημα από εκμίσθωση ή παραχώρηση χρήσης γης ή ακινήτου.

Ωστόσο για την εξακρίβωση του επαρκούς εισοδήματος συνυπολογίζονται εκτός του συνολικού δηλωθέντος εισοδήματος και ποσά που έχουν συμπληρωθεί σε άλλους κωδικούς όπως:

- **Αυτοτελώς φορολογούμενα ποσά.**

Τα ποσά αυτά προσμετρώνται αθροιστικά για την συμπλήρωση του επαρκούς εισοδήματος του αλλοδαπού δεδομένου ότι σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αφορούν σε κατηγορίες εισοδημάτων που είτε απαλλάσσονται από το φόρο είτε φορολογούνται αυτοτελώς. Καταχωρούνται στο εκκαθαριστικό σημείωμα του φορολογούμενου σε ξεχωριστό πεδίο από το συνολικό δηλωθέν εισόδημα με την ένδειξη «αυτοτελώς φορολογούμενα ποσά».

- **Επίδομα ανεργίας**

Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. στους δικαιούχους ανέργους αποτελεί εισόδημα που προσμετράται στο απαιτούμενο επαρκές εισόδημα του αιτούντος και δηλώνεται στους κωδικούς 661-662 της δήλωσης Ε1. Σημειώνεται ότι όταν το συνολικό δηλωθέν εισόδημα δεν υπερβαίνει ετησίως τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ τότε το ποσό του επιδόματος δεν συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό δηλωθέν εισόδημα και καταχωρείται στο εκκαθαριστικό σημείωμα με την ένδειξη «επίδομα ανεργίας» .

- **Προνοιακά Επιδόματα (ΟΠΕΚΑ)**

Δηλώνονται στους κωδικούς 781-782 και προσμετρώνται μόνο στον υπολογισμό του επαρκούς εισοδήματος των προσώπων που υπάγονται στην κατηγορία των αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας 67%.

- **Ανάλωση κεφαλαίου**

Το χρηματικό ποσό που αφορά σε αποταμιεύσεις προηγούμενων ετών και αναλώθηκε μέσα στο εξεταζόμενο φορολογικό έτος αποτελεί ποσό που έχει ήδη φορολογηθεί νόμιμα ή απαλλαχθεί φόρου και προσμετράται για τον υπολογισμό του επαρκούς εισοδήματος. Το χρηματικό αυτό ποσό εμφανίζεται στους κωδικούς 787-788 .

- **Διατροφή**

Η διατροφή που λαμβάνει ο/η δικαιούχος σύμφωνα με δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφική πράξη αποτελεί, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 14 Κ.Φ.Ε. εισόδημα απαλλασσόμενο του φόρου το οποίο προσμετράται και αναγράφεται σε υποπερίπτωση των κωδικών 659-660 της δήλωσης Ε1.

- **Καταθέσεις**

Οι καταθέσεις σε ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, δεν προσμετρώνται για την απόδειξη του επαρκούς εισοδήματος αλλά η κατοχή από τον αλλοδαπό ενεργού λογαριασμού σε ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα αποτελεί ένδειξη συνεχούς διαμονής στη χώρα.

- **Τροποποιητικές Δηλώσεις**

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν.4174/2013) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον ως άνω κώδικα σχετικά με την διαδικασία, τις προθεσμίες υποβολής της σχετικής δήλωσης και τα προβλεπόμενα πρόστιμα.

Βάσει των ανωτέρω, για τον αλλοδαπό που επιθυμεί να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια και έχει καταθέσει αίτηση με τα σχετικά δικαιολογητικά που προβλέπονται στο πλαίσιο της διακρίβωσης της πλήρωσης των εισοδηματικών κριτηρίων λαμβάνεται υπόψη για το εξεταζόμενο φορολογικό έτος και το εκκαθαριστικό σημείωμα που εκδίδεται μετά την υποβολή της τροποποιητικής δήλωσης.

- **Ξεχωριστή φορολογική δήλωση**

Στην περίπτωση διάστασης συζύγων, όπου υποβάλλονται υποχρεωτικά χωριστές δηλώσεις, οικογενειακό εισόδημα θεωρείται αυτό που προέρχεται από την οικογένεια του καθενός συζύγου ξεχωριστά. Συνεπώς δεν αθροίζονται τα εισοδήματα τους για να εξαχθεί το οικογενειακό εισόδημα όπως αντίθετα συμβαίνει στην περίπτωση των συζύγων που υποβάλλουν ξεχωριστές δηλώσεις.

- **Συμμετοχή σε σωματεία ή οργανώσεις**

Δεν υπάρχει ειδική πρόβλεψη περί απαλλαγής από τον φόρο εισοδήματος προσώπων που συμμετέχουν σε σωματεία ή οργανώσεις.

Κατά συνέπεια αιτούντες που υπέχουν φορολογική υποχρέωση εφόσον δεν συμπεριλαμβάνονται σε κατηγορία προσώπων που απαλλάσσονται νομίμως αλλά δεν διαθέτουν αποδεικτικά στοιχεία για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων επικαλούμενοι την ιδιότητα τους ως μέλη σωματείου, οργάνωσης, μοναστηριού κλπ δεν δύνανται να αξιολογηθούν θετικά ως προς την οικονομική τους ένταξη και οι σχετικές αιτήσεις απορρίπτονται.

6. Αιτήσεις Ομογενών

Καθώς η ομογενειακή ιδιότητα εξαρτάται αφενός από την ελληνική καταγωγή και αφετέρου από τη διαμορφωθείσα ελληνική εθνική συνείδηση, πρέπει να εξετάζεται σε κάθε περίπτωση αυτοτελώς. Οι ΠΔΙ οφείλουν να προβαίνουν στις δέουσες ενέργειες για την εξακρίβωση της ελληνικής καταγωγής: αλληλογραφία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις Αλλοδαπών της Ελληνικής Αστυνομίας οι οποίες εξέδωσαν τα ΕΔΤΟ των συγγενών και επικοινωνία με τις αρμόδιες Προξενικές Αρχές, προκειμένου να διερευνηθούν σε βάθος όλα τα στοιχεία και οι πληροφορίες που έχουν προσκομίσει οι αιτούντες στο πλαίσιο απόδειξης της ομογενειακής τους ιδιότητας. Σε περίπτωση ύπαρξης αμφιβολιών ως προς την ελληνική καταγωγή ή την ελληνική συνείδηση του αιτούντα, η αρμόδια ΠΔΙ δύναται να παραπέμψει την υπόθεση στην αρμόδια επιτροπή πολιτογράφησης, η οποία θα γνωμοδοτήσει σχετικά, πριν την έκδοση απόφασης από τον αρμόδιο Περιφερειακό Διευθυντή. Οι αρμόδιες Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας εξετάζουν βάσει των προβλεπόμενων διατάξεων (παράγραφος 8), τις νέες αλλά και τις εκκρεμείς κατά την 16/12/2021 αιτήσεις πολιτογράφησης ομογενών αλλοδαπών κατόχων κάθε τίτλου νόμιμης διαμονής, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ειδικών διατάξεων του άρθρου 15 του ΚΕΙ (Πολιτογράφηση ομογενών προερχόμενων από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης) και του άρθρου 23 του ν. 3838/2010 (Πολιτογράφηση ομογενών κατόχων ΕΔΤΟ) και προβαίνουν στην σύνταξη και έκδοση σχετικής απόφασης ενόψει της επικείμενης τροποποίησης της σχετικής κανονιστικής απόφασης με τελικό υπογράφοντα τον Προϊστάμενο της Περιφερειακής Διεύθυνσης.

Ο Γενικός Γραμματέας Ιθαγένειας

Αθανάσιος Μπαλέρμπας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΠΑΡΚΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	7500€	7500€	7500€	7500€	7500€	6500€	6500€	6500€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ ΕΝΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟ ΜΕΛΟΣ	8250€	8250€	8250€	8250€	8250€	7150€	7150€	7150€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ 2 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	9000€	9000€	9000€	9000€	9000€	7800€	7800€	7800€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ 3 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	9750€	9750€	9750€	9750€	9750€	8450€	8450€	8450€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ 4 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	10500€	10500€	10500€	10500€	10500€	9100€	9100€	9100€

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	6500€	6500€	6500€	6500€	7500€	7500€	7500€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ ΕΝΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟ ΜΕΛΟΣ	7150€	7150€	7150€	7150€	8250€	8250€	8250€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ 2 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	7800€	7800€	7800€	7800€	9000€	9000€	9000€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ 3 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	8450€	8450€	8450€	8450€	9750€	9750€	9750€
ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ ΜΕ 4 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	9100€	9100€	9100€	9100€	10500€	10500€	10500€

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

(αποστολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας της χώρας
(έδρες τους / Τμήματα ανά νομό)
2. Συνήγορος του Πολίτη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Μ. Βορίδη, Υπουργού Εσωτερικών
2. Γραφείο κ. Αθ. Μπαλέρμπα, Γ. Γ. Ιθαγένειας
3. Γενική Διεύθυνση Ιθαγένειας
4. Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας
5. Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, *(με την παράκληση ανάρτησης της εγκυκλίου στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών)*